

Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

Banki hitelek lakossági körben

Témavezető:
Lévai József
Konzulens

Készítette:
Madar Ferenc
GazdaságinformatikusBSC

Debrecen
2010

*Szeretnék köszönetet mondani témavezetőmnek, **Lévai Józsefnek** segítőkézségéért és hasznos tanácsaiért.*

*„Alapszabály, hogy sose kockáztass többet, mint aminek az
elvesztését megengedheted magadnak.”*

[Nora Roberts]

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	4
I. Bevezetés.....	6
II. Elméleti áttekintés.....	8
II.1. A magyar bankrendszer fejlődése	8
II.1.1. 1987.	8
II.1.2. „A második bankreform”. – Devizadecentralizáció	9
II.1.3. Csődtörvény	10
II.1.4. Az Országos Betétbiztosítási Alap.....	12
II.1.5. 1994.	13
II.1.6. Privatizáció	13
II.1.7. A válság napjainkban	15
II.2. A bankok szolgáltatásai a lakosság felé.....	16
II.3. Együttműködési megállapodások	17
III. Személyi hitelezés folyamata	19
III.1. Mire figyeljünk hiteligénylés előtt?.....	19
III.2. Törlesztőrészlet.....	20
III.3. Kapcsolatfelvétel	20
III.4. A hiteligénylés benyújtása.....	21
III.5. Hitelbírálat	22
III.6. Kölcsönszerződés, folyósítás.....	24
III.7. Hiteltörlesztés	25
III.8. Hitelmonitoring	26
III.9. Hitelbehajtás, hitel lezárása	26
IV. Hitelek csoportosítása.....	28
IV.1. Fedezetlen hitelek.....	28
IV.1.1. Diákhitel	28
IV.1.2. Folyószámlahitel	34
IV.1.3. Áruhitel.....	36
IV.1.4. Személyi kölcsön.....	36

IV.1.5. Hitelkártyák	37
IV.1.6. Gyorskölcsönök	38
IV.2. Fedezettel bíró hitelek	38
IV.2.1. Piaci kamatozású hitelek	39
IV.2.2. Államilag támogatott hitelek	39
V. Összegzés.....	41

I. Bevezetés

Szakdolgozatom témája banki hitelek a lakosság körében, mely a mai gazdasági helyzetben nagyon aktuálisnak tekinthető. Úgy gondolom, hogy fontos tisztában lenni a különféle hitelek sajátosságaival, mivel ha nem vagyunk elég tájékozottak könnyen „csapdába” csalhatnak a reklámok, illetve szórólapok. Az elmúlt 20 évben nagyon nagy változásokon mentek keresztül a bankok. Az emberek mindennapjainak részévé váltak. Felismerték azt a tényt, hogy ebben a fokozatosan éleződő versenyben nem maradhatnak fent másképp, csak ha felméri az emberek igényeit és aszerint nyújtják a szolgáltatásaikat. Ennek köszönhetően egyre szélesebb körű szolgáltatásokat nyújthattak. Mindez nem volt elég a versenyben maradáshoz. Szükség volt arra is, hogy költségeiket csökkentsék és igyekezzenek hatékonyabbá tenni a fiókjaikban folyó munkát. A külföldi tőke is nagy szerepet játszott a bankrendszer nagymértékű fejlődéséhez és európai színvonalúvá válásához.

Dolgozatom második pontjában a magyar bankrendszer fejlődését kívánom bemutatni az 1980-as évektől elméleti háttérrel alátámasztva. A változások közül kiemelném az egyszintű bankrendszerrel a kétszintű bankrendszerre való áttérést. Ez talán a legfontosabb dolog az utóbbi évtizedekben. Lehetővé tette, hogy létrejöhessenek a kereskedelmi bankok hazánkban. Ebben a pontban szó fog esni a változásokat kiváltó okokról, a változást elősegítő főbb törvényekről, törvénymódosításokról. Amik a mai napig meghatározzák a bankok működését hazánkban. Ezeket igyekszem részletesen kifejteni. Továbbá tételesen szeretném áttekinteni azon szolgáltatáscsomagokat, amelyeket a bankok, nyújtanak ügyfeleiknek.

A dolgozat harmadik fejezetében a személyi hitelezés folyamatát írom le pontokba szedve. Minden pont valamely állomást igyekszik összefoglalni a hitelezés folyamatában. Szó esik azon dolgokról, amelyeket mindenképp jó tudni mielőtt valaki hitelt szeretne felvenni. Véleményem szerint nagyon fontos jól tájékozottnak lenni egy ilyen döntés előtt. Minden lépést igyekeztem úgy összeállítani, hogy a bank és az ügyfél szemszögéből lássuk, mi zajlik ilyenkor. A hitelintézetek működését szigorú szabályok írják le. Ezek egy része törvényileg szabályozott, másik része saját szabályainak összessége. A fogyasztókat saját preferenciarendszerük irányítja. Ehhez hozzájönnek természetesen azok a

körülmények, amiken csak nagyon nehezen tudnak változtatni. Például: anyagi, és szociális helyzetük.

A negyedik fejezetben a bankok által nyújtott hitelekéről írok. A hiteleknek többféle csoportosítása is lehetséges. Ezek közül én fedezet szerint osztottam fel őket. Az első osztály a fedezet nélküli hitelek. A legfontosabbak: Diákhitel, folyószámlahitel, áruhitel, személyi kölcsön, hitelkártya, gyorskölcsön. Ezek hazánkban elég népszerűek. Vannak közöttük olyanok is, amelyek joggal kiérdemelték a lakosság figyelmét, és vannak olyanok is, amelyeket sajnos csak kényszerből használnak az emberek. A Diákhitelt külön fontosnak tartom kiemelni. Ennek több oldalt is szenteltem, mivel nagyon sok hallgatónak könnyítette, és könnyíti meg a mai napig az anyagi helyzetét. Sok személyes ismerősöm van, akik e nélkül a hitel nélkül el sem tudták volna kezdeni egyetemi éveiket. Külön érdekesség, statisztikák szerint a Debreceni Egyetemen a legnagyobb a diákhitelt igénylő hallgatók aránya országos szinten. A másik nagy csoport a fedezettel bíró hitelek. Ide azok a hitelfajták tartoznak, amelyek igényléséhez a bank valamilyen fedezetet, kezest követel meg. Ezek között a hitelek között az utóbbi években jelentősen megerősödtek a különböző deviza hitelek. Azok közül is a svájci frank alapúak. Ez kezdetben nagyon kedvezően hatott a hitelpiacra. A pénzintézetek rendkívül kedvező devizahiteleket nyújtottak. Ám a gazdasági válság megkezdődésével ez a „lufi” kipukkant. A hitelek törlesztőrészei az egekbe szöktek. Ez a lakosságot a csőd szélére sodorta, amelyből a mai napig sem sikerült igazán kilábalni. Ezzel kapcsolatosan szeretnék idézni a K&H Bank vezető közgazdászától: „A devizahitelek végső soron azt az illúziót keltik a lakosságban, mintha az eladósodás racionális útja lenne a meggazdagodásnak. A megoldás pont, hogy a hitelfelvétel visszaszorítása és a megtakarítási kedv ösztönzése lenne, amely a pénzügyi vagyon növelésével, a hazai tőkeállomány és tulajdon erősítésével adna stabil alapot a gazdaság fejlődéséhez.”

Dolgozatom megírásának célja, áttekintést adni a magyar bankrendszer fejlődéséről és ismertetni a hitel felvételek kockázatát és a különféle hiteleket bemutatni.

II. Elméleti áttekintés

II. 1. A magyar bankrendszer fejlődése

Az alábbiakban néhány pontba szedve szeretném a magyar bankrendszer fejlődésének fontosabb állomásait számba venni.

II.1.1. 1987.

A magyar bankrendszer fejlődése az 1987. január 1-én elindított bankreform után vált látványossá és indult meg. E reform célja, az 1948-tól szovjet mintára működő egyszintű bankrendszer teljes átalakítása volt. Megszűnt az egyszintű bankrendszer, amit felváltott a kétszintű bankrendszer. Ebben a rendszerben a jegybanki funkciókat a központi bank látja el, minden egyéb üzleti jellegű, kereskedelmi banki banktevékenységet a központi banktól független üzleti bankok végzik. Mindezekre a lépésekre azért volt szükség, mert az egyszintű bankrendszerben nem beszélhattünk versenyről mivel a pénzügyi és hitelkapcsolatok az állam kezében voltak.

Az 1987-ben létrejött bankreform alapötlete abból indult ki, hogy az újonnan létrejövő kereskedelmi bankok egymással versenyezni fognak. Ennek másik nagy előnye, hogy a pénzügyi erőforrások hatékonyabban elosztódnak. Az újonnan létrejövő bankok nagyrészt a Magyar Nemzeti Bank ágazati finanszírozó részlegeiből jöttek létre. A reform törekvései lassan, fokozatosan valósultak meg.

„A kétszintű bankrendszer kialakulásakor három komoly versenykorlátozó tényező érvényesült. A vállalati és lakossági banktevékenységek elválasztása, a bankválasztási és számlavezetési korlátozások, valamint a kezdeti igen erőteljes banki specializáció a vállalati tevékenységet folytató bankok körében.

1987 elején a vállalkozásokat, szövetkezeteket megosztották a bankok között, hozzákapcsolták egy-egy bankhoz (számlavezetés, stb. szempontjából). Ez az

adminisztratív korlátozás 1987 közepétől megszűnt, a vállalatok megkapták a szabad bankválasztás jogát.” [http://www.ursprungjanos.hu/bankrendszer.pdf 57. o.]

II.1. 2. „A második bankreform”. – Devizadecentralizáció

Az 1980-as évek végén, Magyarországon egyre több vállalat folytatott külkereskedelmi tevékenységet, mely később alanyi joggá vált. Jelentősen nőtt a szabadon importál- (liberalizált) ható termékek mennyisége. Ez garanciát jelentett arra, hogy a magyar vállalatok külföldi vásárlásaik finanszírozásához, forint fedezet ellenében átváltható devizát vásárolhattak. Az MNB megtartotta külkereskedelmi monopóliumát (a magyar exportőrök az exportból származó devizát, a kereskedelmi bankokon keresztül kötelesek voltak eladásra felajánlani a jegybank által rögzített árfolyamon a beérkezéstől számított 8 napon belül.), tehát a vállalatok, mint ebből kiderül nem rendelkeztek a deviza számlavezetés jogával, de a kereskedelmi bankok deviza műveletekkel kapcsolatos tevékenységi köre jelentősen kibővült.

A bankrendszerben és a külkereskedelemben lezajló változások megkövetelték a továbblépést a devizagazdálkodás területén is.

„1988-tól kezdődően a megfelelően felkészült kereskedelmi bankok jogot nyertek devizabetétek tartására, számlavezetésre, valamint határidős árfolyamok jegyzésére és határidős devizaügyletek bonyolítására. A kereskedelmi bankok azonban semmilyen kockázatot nem vállaltak és ügyleteiket teljes egészében lefedték a jegybanknál. 1989 júliusától a kereskedelmi bankok belföldi devizahitelek nyújtására kaptak engedélyt. A fokozatos decentralizálás után a nagy lépésre 1990-ben került sor. 1989-től folytak előkészületek a jegybank és a kereskedelmi bankok szakértőiből alakult bizottságban azoknak a feltételeknek a megteremtésére, amelyek lehetővé tették – első lépésben – 6 kereskedelmi bank számára, hogy 1990 I. negyedétől kezdődően átvegyék a jegybanktól a külkereskedelmi ügyletek operatív bonyolítását. Kezdetben a már említett 6 bank kapott jogot az ekkor már devizaforgalmat bonyolító vegyesbankok mellett a külkereskedelemmel összefüggő fizetések bonyolítására, de számuk gyorsan nőtt, 1990

végére 14, 1991 májusára pedig 16 bank rendelkezett ilyen jogosítvánnyal.”
[<http://www.ursprungjanos.hu/bankrendszer.pdf> 63. oldal]

A devizadecentralizálás, sikeres volt, fokozatosan, lépésenként hajtották végre, ebből következően sokkal kiegyensúlyozottabban történt, mint a kétszintű bankrendszer létrehozása. Ennek eredményeként 1995-ig a devizális tevékenység folyamányaként egyetlen kereskedelmi bank helyzete sem romlott. Ehhez az is hozzáadódik, hogy míg 1987-ben mondhatni a „semmitől” kellett a kereskedelmi bankokat megteremteni, addig 1990-ben csak új ügyletek végzését kellett megszervezni a már létező bankokban. Ahhoz, hogy a devizadecentralizáció hatékonyan, olajozottabban működjön az a tény is hozzájárult, hogy 1989-1991-ig nagyon könnyen teljesíthetőek voltak a piacra lépés feltételei. Tehát Magyarországon a működő pénzüintézetek száma nagymértékben megnőtt. Mindezekből arra a következtetésre juthatunk, hogy a devizadecentralizáció egy nagyon kedvező időpontban történt meg, amikor viszonylag akadálymentesen tudott fejlődni a magyar bankrendszer. Következésképp a bankok erre a feladatra tudtak koncentrálni. Könnyítő tényezőként mondhatjuk el azt is, hogy az újonnan létrejövő pénzüintézetek viszonylagosan tehermentesítették a már meglévő bankokat. A magyar bankrendszer fejlődésének ezen szakaszában két nagyon fontos terület maradt ki a devizaterületen végrehajtott decentralizációból. Továbbra is az MNB kezelte az ország külső adósságát és nem jött létre a bankközi devizapiac.

II.1.3. Csődtörvény

1990 decemberében a parlament döntést hoz, megszünteti a kedvezményes lakáshitelezést. Helyette lakásfinanszírozást piaci alapokra helyezi. Ezért 1991 elején a hat hónapnál hosszabb lekötési betétekre vonatkozó kamatplafont. 1991. december 1-től a kamatplafon megszűnt a rövidlejáratú betétekre is. E lépésekkel rövid idő alatt megszüntettek egy adminisztratív korlátozást, mely fejlettebb országokra is jellemző volt ugyanabban az időben.

„Az 1991. év fontos eseményei voltak a Pénzüintézeti törvény, a jegybank törvény, a csődtörvény és a számviteli törvény megszületése., illetve részben hatálybalépése.

Hasonlóan fontos volt a konszolidációs folyamatelindulása.”
[<http://www.ursprungjanos.hu/bankrendszer.pdf> 66. o.]

Csődtörvény:

A 80-as évek végére és a 90-es évek elejére a vállalatok helyzete nagyon nehézé vált. A liberalizált import a magyar piacon verseny kialakulásához vezetett. A KGST piac összeomlott, illetve itt is verseny helyzet alakult ki. Ezen problémák hatására növekedett a ki nem fizetett vállalati számlák mennyisége, különféle adójellegű kifizetések elmaradása. Mivel ez a gazdaság normális működése elé komoly akadályt gördített, a probléma megoldására számtalan megoldás jutott napvilágra, közülük egyik sem került megvalósításra. A megoldás a csődtörvény lett.

A csődtörvény szabatosan meghatározta, hogy mely feltételek mellett kellett egy vállalatot fizetéseképtelenné nyilvánítani. A legfontosabb és nagy vitákat kavarázó változtatás, a kötelező öncsöd intézménye volt. Ez az intézkedés alapvetően átváltoztatta a vállalati magatartást.

Az adósságot az öncsöd bejelentése után 90 nap fizetési moratórium illeti meg, mely további 30 nappal meghosszabbítható. Az adósnak a moratórium ideje alatt szükséges volt egy megoldási tervet és egy egyezségi javaslatot kidolgoznia. Az egyezés akkor volt sikeresnek tekinthető, ha minden hitelezővel konszenzusra jutott. A csődeljárás során az egyezés bármikor megköthető volt, valamint a csődtörvény elismerte a kényszeregyezséget is. A felszámolás során a kielégítési sorrend a következő:

- adótartozások
- vám- és TB- tartozások
- banki átutalások
- stb.

Mindez kevés esélyt jelentett a bankok számára, hogy hozzá juthassanak a követeléseikhez.

1991. évi LXIX. Törvény: a pénzügyintézetekről és a pénzügyintézeti tevékenységekről.

A törvényalkotásának alapelvei:

„Az Országgyűlés

- a megtakarítások ösztönzése, a betétek a befektetők pénzügyintézetek iránti bizalmának növelése,

- a pénzüintézeteki rendszer működőképességének megbízhatóságának, pénzüintézeteknél elhelyezett betétek biztonságának fokozása,
- A gazdaság működtetéséhez fejlesztéséhez szükséges hiteltőke biztosításának illetve a pénzfolyamatok zavartalanságának elősegítése,
- Pénzüintézeteki tevékenység körütekintő, a vállalkozás szabadságát, a piaci szereplők versenyképességét, a piaci fegyelmet fenntartó, a hatékony pénzüintézeteki szolgáltatások bővülését, rugalmasságát elősegítő szabályozása,
- A pénzüintézeteki tevékenységvégzés alapfeltételeinek versenysemleges meghatározása,
- A pénzüintézetek ésszerű kockázatvállalásának, megfelelő tartalékképzésének elősegítése,
- A magyar pénzüintézeteki rendszer fokozatos nemzetközi integrációja,
- A pénzüintézeteki rendszer biztonságos működését szolgáló állami bankfelügyeleti rendszer továbbfejlesztése

Érdekében a következő törvényt alkotja...”

[www.complex.hu/kzldat/t9100069.htm/t9100069.htm]

Ez a törvény tételesen megadta a pénzüintézeteki tevékenységeket. Hasonlóan a külföldi előírásokhoz, több szabályt alkotott annak elősegítése érdekében, hogy a pénzüintézetek biztonságosan működhessenek.

II. 1. 4. Az Országos Betétbiztosítási Alap

1993. március 31-én jött létre az Országos Betétbiztosítási Alap, mely ugyanezen év június elsejétől működik. Működését és szabályait az 1993. évi XXIV törvény írja le. A betétbiztosítási rendszer célja: hogy a pénzüintézetek fizetéseképtelensége esetén, megfelelő biztosítást nyújtson.

II. 1. 5. 1994.

Az 1994-es év fontos volt a magyar bankrendszer fejlődésében. A bankok felismerték, hogy a forrásbővítés elengedhetetlen a lakossági körben hálózatépítésük szempontjából. Még ebben az évben egyre több helyen telepítettek ATM-eket és POS terminálokat, hogy így a bankkártyán keresztül ragadják meg az ügyfeleket.

Meganyi halasztás és kérés után ez év novemberében az új girorendszer is megkezdte működését. Több koncepcióváltás után megszületett a végső megoldás: üzembe állították a Bankközi Zsíró Rendszert (BZSR), a hazai pénzforgalom megújításához. Az eredeti tervek alapján megrendelt on-line real-time klíring rendszer elkészültére elenyésző remény mutatkozott, sőt sorba állításra, fedezetvizsgálatra sem volt képes. Ezen körülmények között, fejlesztették ki a BZSR-t, mely nem valós idejű (Kötegelt feldolgozás), viszont képes a fedezetvizsgálatra és a sorba állításra.

1994-ben szükséges említést tenni két törvénymódosításról: Pénzintézeti törvény módosítása, Szövetkezeti törvény módosítása, és egy új törvény, a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 1994. évi XXIV törvényről.

II. 1. 6. Privatizáció

„A bankrendszer magánosításának két útja vált jellemzővé. Egyrészt új magántulajdonú pénzintézetek jöttek létre és nyertek egyre nagyobb teret, másrészt az állami tulajdonban lévő pénzintézetek eladása volt, illetve van folyamatban. Mind az újonnan létrejövő pénzintézetekben, mind a bankprivatizációban jelentős szerepet játszik a külföldi tőke.” [http://www.ursprungjanos.hu/bankrendszer.pdf 99.o.]

Két modell alakult ki arra, hogy az állami tulajdonban lévő bankokat privatizálják. Az első a nagy állami bankok esetében mutatkozott, melyek a vállalkozói – vállalati szférát finanszírozták. A privatizáció ebben az esetben egy befektető (vagy befektetők) részvételével zajlik melynek célja a bank modernizálása és fejlesztése. Példaként említem a Magyar Külkereskedelmi Bank privatizálását. Első lépésben egy pénzügyi befektető

(EBRD) és egy szakmai befektető (Bayerische Landes bank) szerzett nagyobb részesedést a bankban.

A második modell azon bankoknál jellemző, melyeknél nem volt szükség konszolidációra, nem volt sürgős szakmai befektető bevonása. Ezen bankok lakossági privatizációja, tőkepiaci, tőzsdei privatizáció segítségével játszódott le. Példaként hoznám fel a legnagyobb magyarországi bankot, az OTP-t. E bank privatizációja több lépésben zajlott le.

Az 1991-ben létrejött és többször módosított pénzügyi törvényt 1997-ben felváltja az (1996. évi CXII törvény) úgynevezett Hitelintézetek törvénye. A törvény fő célja, hogy az Európai Unió egységes banki standardjához igazítsa a magyar bankrendszert. Ezt követően a magyar bankpiac fejlődése felvette a nemzetközi tendenciákat. Ebben az időszakban nagymértékben felgyorsult a fejlődés a lakossági szolgáltatások tekintetében. Például bevezetésre került a telefonos ügyintézés. Egy másik nélkülözhetetlen tényező, hogy a bankok kölcsönös kártyaelfogadási szerződéseket kötöttek. Ez a bankkártya piac rohamos növekedéséhez vezetett.

1998-tól az EU szabályozásának köszönhetően, külföldi hitelintézetek is alakíthatnak bankokat Magyarországon, mely teljesen új intézmények megjelenését vonta maga után: magánnyugdíj pénztárak, jelzálogbankok. A bankpiacon nő a szereplők száma, ezért a verseny kieleződik.

A magyar bankrendszer teljes felügyeletét a 2000. április 1-én létrejött Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) vette át. A PSZÁF kormányhivatalként működik, melynek tevékenységét törvény szabályozza. A pénzügyi szereplők már korábban is felügyelet alatt folytatták tevékenységüket, amit a Pénzügyminisztérium majd ágazati felügyelet láttak el. Ezek összeolvadásából alakult ki az egységes felügyelet.

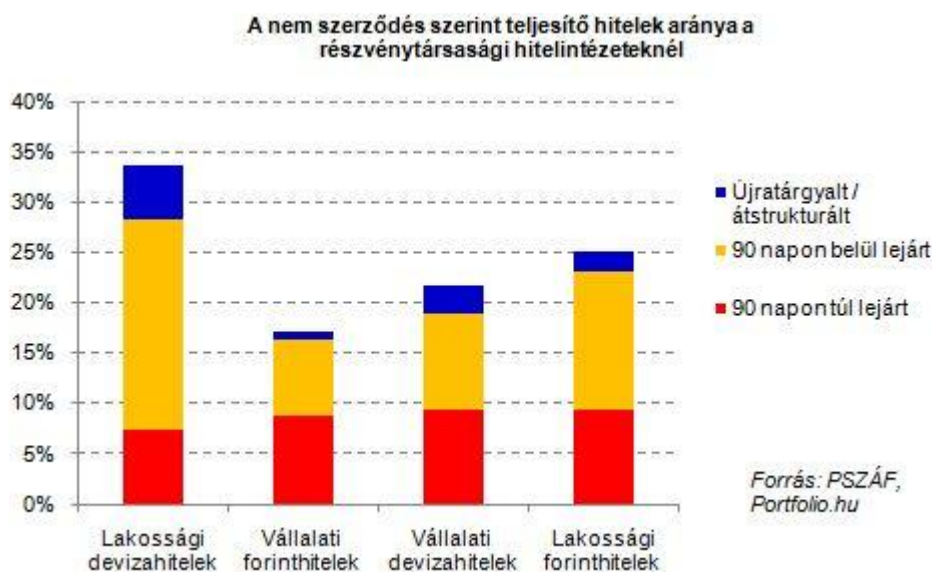
2003 végén az államilag támogatott hiteleket megszigorították. Ennek szükségességét a következő idézet magyarázza:

„A 2003-as szigorítás azért vált szükségessé, mert a lakosság éves hitelfelvétele elérte a megtakarításainak szintjét, azaz a lakosság egésze nem volt többé képes finanszírozni a vállalati és az amúgy is nagy rendkívüli hiteligénnyel jelentkező állami szektorokat. A gazdaság így kizárólag külföldi forrásokra volt utalva...”

[<http://www.vg.hu/velemeney/publicisztika/a-devizahitel-illuzioja-321096>]

II.1. 7. Válság napjainkban

A válság következtében gazdasági recesszió indult meg. A vállalkozásoknál ez a profit csökkenésében, a hitel visszafizetési képesség romlásában, a csődráták emelkedésében mutatkozott meg. A bankoknál ez a nem teljesítő (90 napnál hosszabb késedelem) hitelekben mutatkozott meg.

A fenti ábrán láthatjuk, hogy a legnagyobb problémák a lakossági devizahitelek körében jelentkeznek. Itt a hitelek közel harmadát nem fizetik szerzős szerint az ügyfelek. A lakosságot is rendkívül rosszul érinti a válság. Jelentősen csökkent a hitel-visszafizetési hajlandóság a jelzáloghitelek esetében is. Ezen hiteleket, a hazai bankok, átstrukturálással próbálják megkönnyíteni ügyfelek számára. Az átstrukturálás magába foglalja a hitelezési feltételek átmeneti átalakítását, futamidő meghosszabbítását, a következő részletek ideiglenes csökkentését. A lakosság mondhatni hitelcsapdába esett mivel az utóbbi években megszorodtak, az úgynevezett gyorskölcsönök, melyek mindenféle komoly ellenőrzést, fedezetet nélkülözve felvehetőek.

II. 2. A bankok szolgáltatásai a lakosság felé

Magyarországon a legkülönbözőbb banki szolgáltatások állnak az ügyfelek rendelkezésére. A bankok versengése a fogyasztók bizalmáért, igényeinek kielégítéséért mára még inkább kiéleződött, mint a 90-es évek végén volt. Ennek az egyik legfőbb oka, mint már említettem, hogy a magyar bankpiac fejlődése felvette a nemzetközi tendenciákat és felgyorsult a lakossági szolgáltatások tekintetében is. További fontos tényező, hogy az utóbbi évtizedben robbanásszerűen fejlődött az internet, egyre több magánszemély rendelkezett internet hozzáféréssel. A bankok ezt felismerve bevezettek internetes banki szolgáltatásokat is. Ha egy definíciót szeretnénk mondani a lakossági szolgáltatásokról, az így hangzana:

Olyan szabványosított, bankügyletek összessége, melyekben szabványosított termékeket, szolgáltatásokat értékesítenek, széles hálózaton magánszemélyek részére.

A Hitelintézeti törvény alapján,

»

- Betétgyűjtés
- Bankszámlavezetés és pénzforgalom bonyolítása a természetes személyek és a jogi személyek számára
- Hitelszerződés és kölcsönszerződés, valamint kölcsön üzletszerű biztosítása
- Értékpapír kibocsátás, kezelés, értékpapír – letétkezelés
- Bankkezesesség és bankgarancia vállalása
- Faktortevékenység, külföldi fizetőeszközök vétele és eladása
- Bankműveletek végzése a külgazdasági kapcsolatokban
- Biztosítási tevékenység
- Vagyonkezelés és pénzügyi lebonyolítás
- Csekk- és hitelkártya kibocsátása, kártyaüzletág
- Megtakarítások kezelése
- Ügynöki tevékenység meghatározott területeken
- Részletügyletek finanszírozása»

[Gyulaffy Béláné 2005, 9.o.]

a főnti banki szolgáltató tevékenységeket lehet meghatározni lakossági ügyfelek részére.

II.3. Együtműködési megállapodások

Azon piacokon, melyek kezdenek beszűkülni, egyre kisebbek a profitrészek, a verseny egyre kiélezettebb, kulcsfontosságú keresztértékesítési stratégiák kidolgozása. Mi is a keresztértékesítés?

„A keresztértékesítés meglévő ügyfelek részére történő újabb termék – értékesítési gyakorlatát jelenti. Különösen a banki szektorban jelentős, hiszen az ügyfélre vetített bevétel növelésének eszköze, egyúttal az ügyféllojalítás erősítéséhez is hozzájárul. Nemzetközi kutatások szerint azok az ügyfelek akik, legalább három termékkel kötődnek a bankhoz kevésbé hajlamosak az elvándorlásra, mint azok, akik csak egy vagy két terméket használnak.” [<http://c-r-m.blog.hu/2009/12/04/xsell#more1573248>]

A bankok többsége az egyablakos kiszolgálás megvalósítására törekszenek. Ez azt jelenti, hogy ha az ügyfél személyesen bemegy, bármely bankfiókba vagy a bank bármelyik leánycégehez ott számára az összes pénzügyi szolgáltatást elérhető legyen. Tehát egyszerűbb megfogalmazásban „mindent egy helyen”. A megvalósulás sikerességében nagy szerepe van az ügyintézőnek, aki személyesen találkozik az ügyféllel. Az üzletkötőnek megfelelő tapasztalattal, kvalitással, emberismerettel és képességgel kell rendelkeznie, hogy a régi és új ügyfelek számára a szükségleteiknek megfelelő szolgáltatást tudja értékesíteni.

A pénzügyi vállalkozások igyekeznek olyan stratégiai partnereket keresni, akik segítségével profitjukat és piaci részesedésüket növelni tudják. Erre egy nagyon jó példa lehet a bankok és a biztosítótársaságok együtműködése. Általában ezek a biztosítások a lakáshitelek felvételekor jelennek meg, hiszen a hitelfelvétel egyik feltétele magába foglalja a kötelezően megkötött biztosítást a fedezetet nyújtó ingatlanra, ezzel erősödik a „mindent egy helyen” jelentése, hiszen már a hitel igénylésekor megköthető a szükséges lakásbiztosítás.

A bankok továbbá együttműködési megállapodást köthetnek, hipermarketekkel, annak érdekében, hogy a kereslet találkozzon a kínálattal, mármint a vásárló ott helyben hozzájuthat az áruhitelhez, ha rendelkezik a szükséges iratokkal.

III. Személyi hitelezés folyamata

A bankokra nézve kötelező egy hitelezési szabályzatot létrehozni, melyet a Bankfelügyeletnek is jóvá kell hagyni. Ez a szabályzat tartalmazza a hitelígénylet megkezdésétől a hitelfolyósításig végbemenő folyamatot. Ez a szabályzat bankonként eltérhet, mivel a bankok nem egységes szervezeti felépítéssel rendelkeznek. A mai kiélezett versenyben a hitelfelvevők bankválasztását nagyban befolyásolhatja a hitelügyintézés gyorsasága, egyszerűsége, átfutási ideje.

Mi a hitel?

„A különböző hitelek nyújtása a betétgyűjtés mellett a bankok legjellemzőbb tevékenysége. Amikor a bank hitelt nyújt, lényegében pénzt ad az ügyfélnek későbbi visszafizetésre kamat fejében. A hitelek kamata általában magasabb, mint a betétek kamata, különbség fedezi a bank költségeit és képezi a nyereséget (Marge). A hiteleket vagy lejáratkor egy összegben vagy törlesztő részletekben kell visszafizetni. A törlesztő részletek a lakossági hiteleknél az esedékes kamat és felszámított díj, kezelési költség összegét is magukba foglalják. A hitel visszafizetésének biztosítékként rendszerint valamilyen biztosítékot szoktak kérni a hitel felvevőtől. Nem fizetés esetén a bank ebből elégíti ki az ügyféllel szembeni követelését. A kereskedelmi bankok általában elkülönítve kezelik a lakossági és a vállalkozói hitelügyeket. A lakossági hitelek lehetnek személyi hitelek és áruvásárláshoz, illetve szolgáltatások vásárlásához kötődő hitelek. A vállalkozói hitelek alapesetei az éven belüli forgóeszköz hitel, folyószámlahitel (rulírozó hitel), éven túli forgóeszköz hitel és beruházási hitel.” [bankweb.hu/index.php?betolt=135]

III.1. Mire figyeljünk hitelígénylet előtt?

Hitelfelvételt megelőzően három dologra kell kiemelt figyelmet fordítanunk:

- kamat
- THM (Teljes Hiteldíj Mutató)

- Törlesztő részletek

A kamat nem más, mint a hitel ára. A kamatot a kölcsönösszeg egy bizonyos százalékában állapítják meg. A kamatszámítás kétféle módszerrel végezhető el; egyszerű és kamatos kamatszámítással.

A THM fogalmát a 41/1997. [III. 5.] Kormányrendeletben találhatjuk meg.

„A teljes hiteldíj mutató az a belső kamatláb, amely mellett az ügyfél által visszafizetendő tőke és hiteldíj egyenlő az ügyfél által a folyósításkor a pénzügyi intézménynek fizetett költségekkel csökkentett hitelösszeggel.” A különféle hitelek kamatai nem mutatnak teljes képet azokról a kötelezettségekről, melyeket az adott hitel felvételével vállalnak. A bankkölcsönök kiegészülnek, egyéb díjakkal melyeket a hitelfelvevőnek kell megfizetni, így ezekkel a terhekkel is nő a törlesztő részlet és a visszafizetendő összeg nagysága. A THM egy-egy évre vonatkozó érték, mely a kölcsön tényleges árát mutatja meg. A fogyasztók védelmére vezették be. Összességében sokat segít a különféle hitelek összehasonlításában.

III. 2. Törlesztő részlet

A felvett hitelösszeg után fizetendő kamat és tőkerészlet együttese, melyet annuitás módszerével számítanak ki. Az annuitás egy olyan járadékfajta, ahol minden törlesztő részlet egyenlő. Abban az esetben, ha két megegyező összegű és THM-ű hitel futamideje eltérő, akkor a hosszabb futamidejű hitel esetén többet kell visszafizetni annak ellenére, hogy a havi törlesztő részletek kevesebbek.

III.3. Kapcsolatfelvétel

Amikor a leendő ügyfélben megfogalmazódik a hiteliránti igény, több lehetősége is van tájékozódni a különböző bankok különféle hitelkonstrukcióiról, mely formák lehetnek, személyes megkeresés, telefonos információkérés, valamint interneten felkeresni a bankok weboldalát. Véleményem szerint az utóbbi lehetőség az egyik legjobb. A bankok

honlapján részletes tájékoztatás található. Optimális esetben a bankok oldalán lehetőségünk van hitelkalkulátort is használni. Mint említettem az interneten való tájékozódás nagyon jó a kényelem szempontjából, de a személyes megkeresés, hatékonyabb azon ügyfelek számára, akik kevesebb informatikai jártassággal rendelkeznek. Az ügyfél az ügyintéző segítségével részletes felvilágosítást kérhet, és ami nem világos számára helyben megkaphatja a megfelelő válaszokat kérdéseire. Komoly szándék esetén, ha megfelel a bank feltételeinek, s megtalálta a neki tetsző konstrukciót, személyre szóló ajánlatot kaphat. E szakasz rendkívül fontos, hisz a versengő bankok igyekeznek mindent megtenni, hogy megnyerjék az érdeklődő ügyfeleket. Nem minden esetben kapnak a leendő ügyfelek megfelelő információkat, a kedvezőtlen következményeket, részben vagy csak felszínesen ismertetik velük. Ahhoz, hogy az ilyen esetek a lehető legritkábban fordulhassanak, elő a PSZÁF rendszeresen ellenőrzi a megjelenő reklámokat, prospektusokat, ügyfél-tájékoztatásokat, hogy megfelelnek-e a törvényi előírásoknak.

III. 4. A hiteligénylés benyújtása

Amikor az ügyfél dönt a hitelfelvételéről és kiválasztja a számára legszimpatikusabb bankot, amelyet megtisztel bizalmával és teljesíteni tudja a hitelfeltételeket mely számára kötelező érvényű, elmegy a bankfiókba és az ügyintéző segítségével kitöltik az igénylőlapokat, mely az alábbi adatokat tartalmazza:

- adatok az ügyfélről
- az ingatlanfedezetről
- a hitel típusáról
- a hitel céljáról
- az igényelt hitelösszegekről
- futamidőről

Mindezen adatok mellett, minden egyéb dokumentum átadásra kerül az ügyintézőnek, beleértve a kockázatfeltáró nyilatkozatot is. Az ügyintézőnek feladata ellenőrizni a nyomtatványok helyes kitöltését, mind formailag és tartalmilag egyaránt. Utolsó lépésként

ellenőrzi az összes csatolt dokumentum meglétét. Attól függően, hogy milyen típusú hitelt választott, az alábbi igazolások, szerződések csatolását kérheti a bank:

- tervdokumentáció
- építési engedély
- költségvetés
- jegyzői igazolás
- bankszámla kivonat
- munkáltatói igazolás
- APEH igazolás
- adás – vételi szerződés

Ezután következik a kérelem befogadása, mely során kiszűrjük a minimális feltételeknek sem megfelelő igénylőket. A hitelkérelmet alapul véve az ügyintéző hitel előterjesztést készít. Ennek tartalmi elemeit az intézmény szabályzata írja le. Az előterjesztés általában az alábbiakat tartalmazza:

- A hiteligénylő adatai
- A hitelkonstrukció paraméterei
- Kockázatok ismertetése
- Javaslat a döntést illetően (indoklással)

Ezt az előterjesztést továbbítják a bank lakossági hitelosztályára.

III. 5. Hitelbíráló

A hitelosztályon legelső lépésben ellenőrzik az adós illetve az adóstársak szerepelnek-e a Központi Hitelinformációs Rendszerben, régi nevén Bankközi Adós- és Hitelinformációs Rendszer (BAR). Ezen a listán azok a személyek találhatóak, akik „rossz adósok”. Ez azt jelenti, hogy valamely más pénzintézetnél ki nem fizetett hiteltartozása van. (90 napon túli, a minimálbért meghaladó tartozás) Ha itt egyik fél sem szerepel, következik a munkáltatók ellenőrzése. Amennyiben minden dokumentum megfelel a valóságnak és a banknak, elkezdődhet a bíráló.

„Hitelbírálata: az ügyfél adatainak összessége és a beküldött dokumentumok hitelességének vizsgálata, mely eredményeként az ügyfél megtudhatja, hogy az adott bank szabályzata, kritériumai alapján kaphat – e hitelt.

Többféle hitelbírálata létezik:

- előbírálata /gyors bírálata: telefonos úton történik, az ügyfél telefonon keresztül bediktálja a hitelkérelmezéshez szükséges adatait körülbelül 10 perc ennek az ügyintézésére. (Ez alapján a bank hitelminősítő rendszere előzetesen papírok nélkül elbírálja az ügyfél kérelmét.) Általában személyi kölcsönök esetében jellemző
- Végleges hitelbírálata: az ügyfél által beküldött dokumentumok vizsgálata, és a korábban felrögzített előbírálata során az ügyfél által bediktált adatainak az összevetése. A végleges bírálata követően tudhatja meg az ügyfél, hogy valóban kaphat- e hitelt az adott pénzintézettől. Személyi kölcsönök, lakáshitelek, jelzáloghitelek esetén jellemző.
- Szandard hitelbírálata: áruhitel és hitelkártya esetén jellemző hitelbírálata. Az ügyfél személyesen az ügyintézőnél leadja papírjait, bediktálja az adatait és pár percen belül megtudhatja, hogy alkalmas- e az adott hitel felvételére.”

[\[www.bankhitelek.info/hitelbiralat\]](http://www.bankhitelek.info/hitelbiralat)

A bírálata általában egy pártatlan személy vizsgálja, akinek nincsenek személyes benyomásai a leendő adósról. A jóváhagyónak joga van csökkenteni a kért hitelösszeget, ha indokoltnak találja, vagy elutasítani azt.

Adóminősítés: A bank a hozzáforduló ügyfelekről egy értékelést készít. Ennek keretében feltárja a pénzkihelyezés kockázatát, megvizsgálja a leendő adós fizetőképességét és készségét. A folyamat magába foglalja az ügyfél múltbéli tevékenységeit melynek alapján következtetni lehet a jövőbeli fizetőképességre.

A hitelbírálata szerves részét képezi a jövedelem vizsgálat, mely alkalmazottak esetén szükséges benyújtani a munkáltatói igazolást, bankszámlakivonat (utolsó 2-3 havi), nyugdíjas esetében, csak és kizárólag saját jogon járó nyugdíjat vesznek figyelembe. Ezt vagy az utolsó havi nyugdíjszelvény alapján, vagy a nyugdíjértesítő alapján határoznak meg. Vállalkozók esetében jövedelemigazolás kérése szükséges az APEH-től, előző évi

jövedelemre vonatkozóan emellett még köztartozás mentességi igazolást is be kell adni. Léteznek olyan jövedelem kategóriák, melyek hitel visszafizetésére nem jelentenek valós fedezetet. Például: gyés, gyed, családi pótlék, özvegyi nyugdíj. Ha bármely irat hiányos vagy teljes egészében hiányzik, a bank lehetőséget nyújt az ügyfélnek hiánypótlásra, melyről levélben értesítik.

III. 6. Kölcsönszerződés, folyósítás

Ha a hitelbíráló mindent megfelelőnek talált (esetlegesen feltételeket szabott) és jóváhagyta az előterjesztést, az adott bank jogi osztályán előkészítik mindazon iratok összességét, melyek a hatályos jogszabályoknak megfelelnek és magukba foglalják a jogi következményeket. Az iratokat szerződés írók készítik el. Arról még említést érdemes tenni, hogy a szerződések sablonszerűek, amiket fel kell, tölteni az ügy paramétereivel. Az elkészült hitelanyagot postán elküldik a folyósító fiókba.

Az ügyfél általában telefonon kap értesítést az adott bankfióktól a jóváhagyásról, majd az ügyintéző időpontot egyeztet vele a szerződés megkötésére. A bankfiókban az ügyintéző ismerteti vele a szerződés részleteit (amennyiben a bank feltételekhez köti a hitel folyósítását akkor ez is ismertetésre kerül). Fontosnak tartom, hogy a hitelügyintéző meggyőződjön arról, hogy az ügyfél megértette a szerződést és annak részleteit. Bevett szokás még az is, hogy a szerződést közjegyzői okiratba foglalják, ami egyoldalú, ez tartozás elismerő okirat. Erre azért van szükség, hogyha az adós nem fizet, a bank könnyebben be tudja hajtani a követelését.

A szerződés aláírás megtörténte után, a hitelkezelő engedélyt kap a hitel folyósítására. A hitel céljától függően, fogja az ügyfél megkapni az igényelt pénzeszeget. Ha a hitel szabadon felhasználható, az ügyfél szabadon rendelkezhet a hitelösszeggel. Lakásvásárlás esetén a lakás vételárát egyenlíti ki stb.

III. 7. Hiteltörlesztés

A bank teljesítette a szerződés ráeső részét. Az igényelt hitelösszeget az ügyfél rendelkezésére bocsátotta. Elérkezett az idő, hogy a bizalmat kapott ügyfél teljesítse a hitelszerződésben foglalt ráeső kötelezettségeket, jelen esetben a havi törlesztő részlet megfizetését. Az adósnak a megállapodás szerint meghatározott időpontokban, a havi törlesztő részletnek megfelelő összeggel kell rendelkeznie a banki folyószámláján.

„Napjainkban már szinte az összes pénzintézetnél lehetőségük van az ügyfeleknek arra, hogy a korábban felvett deviza és forint hiteleiket bizonyos kikötések és meghatározott feltételek mellett, a futamidő lejárta előtt visszafizessék.”
[jelzaloghitel.hitel.co.hu/az-elotorlesztés-típusai/]

Az előtörlesztésnek két típusa van:

- bejelentéshez kötött előtörlesztés
- rendkívüli előtörlesztés

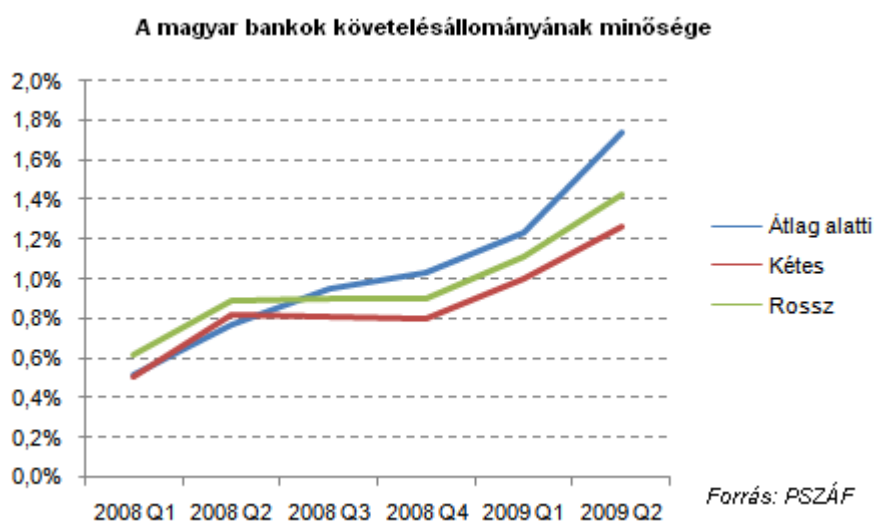
Bejelentéshez kötött előtörlesztés: Az adósnak, módjában áll kölcsönét a futamidő lejárta előtt befizetni, meghatározott feltételek mellett. Az előtörlesztésnek egy előre meghatározott díja van, melyet a pénzügyi intézet határoz meg. Az előtörlesztési kívánt összeg nem lehet kevesebb, mint a bank által előírt minimum. Az ügyfélnek előtörlesztési szándékát írásban kell benyújtania. Amennyiben az adós nem fizeti vissza a teljes hitelösszeget, kérheti a futamidő csökkentését változatlan törlesztő részlet mellett, vagy a törlesztő részlet csökkentését változatlan futamidő mellett.

Rendkívüli előtörlesztés: Visszafizetésre előzetes kötelezettség nem vonatkozik. A rendkívüli hiteltörlesztésnek nincs díja-

- A fedezetre megkötött biztosítás alapján a biztosító fizet a banknak, mint kedvezményezett
- Hitelfedezeti életbiztosítás esetén.

III. 8. Hitelmonitoring

A hitelmonitoring azt jelenti, hogy a bank ellenőrzi a kölcsön rendeltetésszerű felhasználását, az ügyfél pénzügyi helyzetét. Minderre azért van szükség, hogy probléma esetén a bank beavatkozhasson. A hiteleket késedelem és fedezet szerint osztályokba sorolják: problémamentes, figyelendő, átlag alatti, rossz. Kockázata nem csak a késedelmes fizetésnek, hanem az előtörlesztésnek is van.

Ahogy az ábrán is látszik a magyar bankok követelés állománya fokozatosan romlik. „...egy év alatt 0.77 százalékról 1.74-re nőtt az átlag alatti, 0.82 százalékról 1.27 százalékra a kétes, és 0.9 százalékról 1.43 százalékra a rossz hitelek aránya, így rendre 404, 294 és 332 milliárd forint volt ezek összege június végén.”

III. 9. Hitelbehajtás, hitel lezárása

Egy hitel megszűnésének két útja van. Az első és optimális a szerződés teljesítése. A második a bankok számára kellemetlenebb út a nem fizetés, amely esetén a bank felmondja a szerződést. A hitelek kis százalékára jellemző. Viszont napjainkban a

gazdasági válság miatt egyre több család kerül ebbe a helyzetbe. Első körben a bankok fizetési felszólítást küldenek az ügyfeleknek. Amennyiben továbbra sem fizet az adós, sor kerül a hitel felmondására. Ebben az esetben a felvett hitel teljes összege egy összegben fizetendő vissza. Ha ez 5-8 napon belül nem történik meg, akkor kényszer eljárásra kerül sor. Amennyiben, ha van rá mód a bankok a magas költségek miatt ezt kerülik.

IV. Hitelek csoportosítása

Magyarországon ma számos hitellehetőség áll az ügyfelek rendelkezésére, ha teljesíteni tudják a feléjük támasztott követelményeket, megfelelnek a feltételeknek. Ezeket a hiteket többféle szempont szerint lehet csoportosítani. Például: Hitelek lejárat szerint:

- rövidlejáratú
- középlejáratú
- hosszúlejáratú

Fedezet szerint:

- fedezet nélkül (bianko) hitel
- fedezettel bíró hitel

Jelen esetben az utóbbi csoportosítás szerint kívánom bemutatni a hitelféléket, mivel számomra ez a legkézenfekvőbb.

IV.1. Fedezetlen hitelek

A fedezetlen hitelekre általánosan jellemző, hogy rövid futamidejűek. Általában 6 hónaptól 5 évig terjednek. Az ügyfél által megvásárlandó termék értékétől függően a megkövetelt önerő 10-50%-ig terjedhet. Az ügyintézésük roppant egyszerű, és gyors. De nagy hátrányuk hogy drágábbak. Tehát magas kamattal rendelkeznek.

IV.1.1. Diákhitel

Az fedezetlen hitelek közül a diákhitelről szeretnék elsőként írni mivel ebben személyes érintettségem van. Ez a hitelt én is igénybe vettem és ennek a segítségével tudtam, tudom tanulmányaimat finanszírozni.

A diákhitelt 2001-ben a Magyar Kormány vezette be. Célja: „A hallgatói hitelrendszer célja, hogy minden fiatal számára esélyt teremtsen a felsőoktatásban való részvételre, függetlenül az egyén, illetve családja anyagi teherviselő képességétől...” [86/2006. (IV. 12.) Kormányrendelet http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0600086.KOR]

A diákhitel egy komplex rendszer minden ügyfél részére alanyi jogon jár, ugyanazok a szabályok, illetve kedvezmények vonatkoznak egy formán minden egyénre, mint ahogy ez az egyszerűség nem igaz a lakáshitelekre. Az oktatásban résztvevő egyének részére nemzetközi szinten három finanszírozási forma létezik, mely számukra kedvezményes

- Egyéni tanulói számla: Az oktatásban résztvevő személy számlát nyit, melyre befizeti a saját oktatására szánt pénzt. Ezt csak és kizárólag önmaga képzésére fordíthatja. Más érdekeltek is utalhatnak pénzt erre a számlára. Például: más magánszemély, munkaadó, állam
- Előtakarékossági betét: Megvalósítása egyszerű és könnyű, lehetővé teszi a személy számára, hogy pénzt tegyen félre későbbi tanulmányai költségének fedezésére.
- Tanulási hitelrendszer: Tanulással kapcsolatos kiadásokra ad hitelt, előtakarékoság nélkül. A hitel kibocsátója bárki lehet: alapítvány, munkaadó, az állam. A nyújtott hitel kedvezményei és feltételei a kibocsátótól függenek.

A három pontból kitűnik, hogy a Diákhitel a 3. pontban leírtak szerint épül fel. Annak minden előnyével és hátrányával.

Mint már fentebb szó esett róla a Diákhitel alanyi jogon jár a felsőoktatásban résztvevők nagy többségének, legyen államilag finanszírozott vagy költségtérítéses, nappali vagy esti tagozat.

„Diákhitel felvételére jogosult mindenki, aki:

- 40. életévét még nem töltötte be,
- magyar állampolgár,
- menekültként elismert,
- letelepedési vagy bevándorlási engedéllyel rendelkezik,

A hallgatói hitelt felveheti, ha:

- Felsőoktatási intézményben érvényes hallgatói, tanulói jogviszonnyal rendelkezik,

- lakóhelyét a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásba bejelentette,
- az adott képzési időszakra bejelentkezett és
- nem rendelkezik érvényes Diákhitel szerződéssel.

Nem jogosult Diákhitel felvételére, akinek korábban kötött kölcsönszerződése megszűnt és tartozását nem fizette meg. Két Diákhitel-szerződése senkinek sem lehet, mindenki kizárólag egy Kölcsönszerződéssel rendelkezhet.” [<http://www.diakhitel.hu/ki-veheti-fel.php>]

A 86/2006. (IV. 12.) Kormányrendelet 2006. augusztus 15-től változtatásokat vezetett be a Diákhitel rendszerében. Bővítették a jogosultak körét. A jogosultak felső korhatára 35 év volt, melyet 40 évre toltak ki. További jogosultak EGT tagállam diákjai valamint azok a magyar fiatalok, akik külföldön folytatnak tanulmányokat.

Változik a jogosultsági idő is, melyet eddig maximum 10 félévre vehettek igénybe a felsőoktatásban tanulók, egy félévben 5 hónapra. Mindez továbbra is így marad, de ha a hitel felvevő egységes osztatlan képzésben vesz részt s képzési ideje több mint 10 félév, akkor jogosultsági ideje ugyanannyi, mint képzési ideje, de ez nem lehet több 14 félévnél.

Amíg az egyén tanul nem kell törlesztenie a Diákhitelt. Erre a korrekcióra azért volt szükség, mert előfordulhat, hogy a hallgató tanulmányi jogosultsága tovább áll fenn, mint a hitelfelvétel időszaka. A törlesztést a rendelet életbe lépése utántól nem a hallgatói jogviszony megszűnésétől kell kezdeni, hanem a megszűnést követő negyedik hónap első napjától.

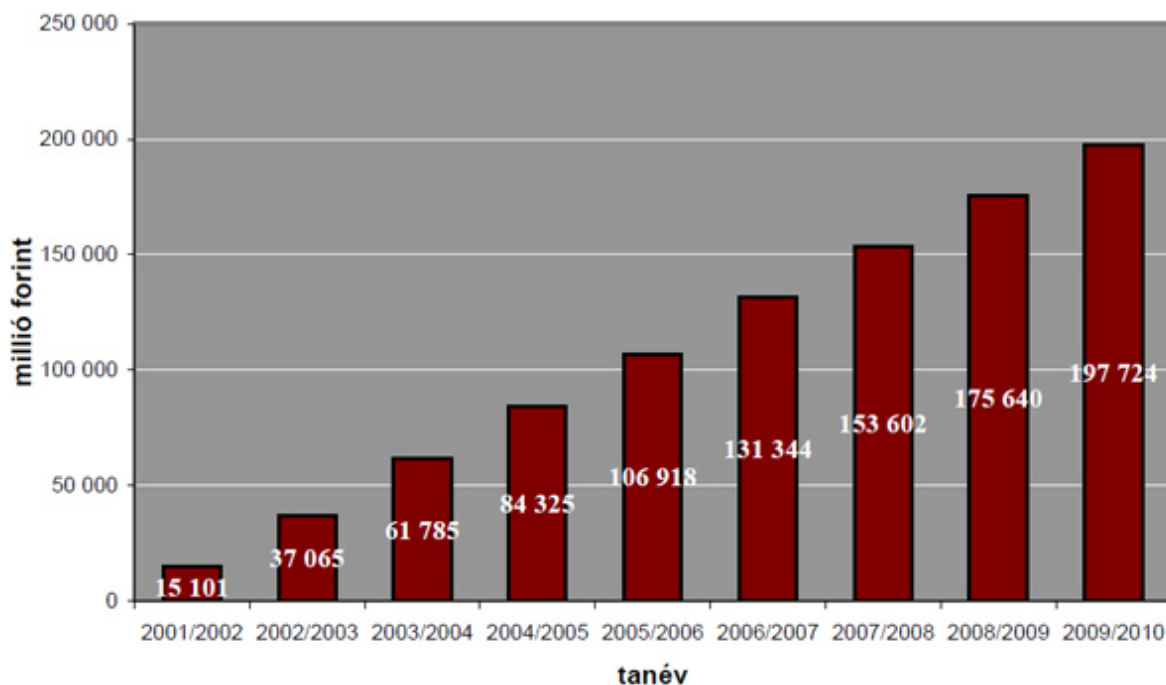
Megemelték a költségtérítéses képzésben résztvevőhallgató által maximálisan igényelhető havi összeget negyvenezer forintra.

A Diákhitel folyósításának, szüneteltetésének illetve a folyósítás folytatásának módját egyszerűbbé tették. A szüneteltetést kérő nyomtatványban már meg lehet adni a szüneteltetés végső időpontját.

A TGYÁS-, GYED-, GYES- ben részesülő adósokat alanyi jogon megilleti a törlesztési kötelezettség szüneteltetése, illetve jogosultak célzott kamattámogatásra.

Amint a fent leírtakból kiderül a Diákhitel nagyon könnyen hozzáférhető a hallgatók részére mivel számukra alanyi jogon jár, míg be nem töltik 40. életévüket. Megkönnyíti a hátrányos helyzetű tanulók és családjaik anyagi helyzetét. Segítségével sok

olyan fiatal bekerülhet felsőoktatási intézménybe, akik e támogatott hitel lehetőség nélkül esélytelenek lettek volna a diploma megszerzésére. Ezzel az esélyegyenlőséget is segíti. Az alábbi ábrából kiderül milyen népszerű a felsőoktatásban tanulók körében.

[http://www.privatbankar.hu/cikk/hircentrum/rekordokat_dontoget_a_diakhitel_kozpont_38467]

Az ábra a hallgatók által igénybe vett Diákhitel összesített volumenének alakulását mutatja.

A diákhitel előnyeit a következő szempontok szerint is összefoglalhatjuk. Nincs hitelbírálat, nincs szükség jövedelemre, fedezetre. Aki igényli s megfelel, a követelményeknek megkapja a választott hitelösszeget.

A felvett kölcsön szabadon felhasználható, nem kell elszámolni azzal, hogy a hallgató mire használta fel a megkapott hitelösszeget.

Havonta vagy egy összegben az adós választhat, hogy az adott félévre járó hitelösszeget havi lebontásban vagy egy összegben kéri. Ez államilag támogatott hallgatók esetében maximálisan 200 ezer forint, a költségtéréses képzésben résztvevők 250 ezer forintot kaphatnak.

A Diákhitel törlesztése, nagysága és a futamidő igazodik az adós jövedelméhez. Tehát a pályakezdés első két évében, külön könnyítés az, hogy a törlesztőrészlet a minimálbér alapján kerül kiszámításra. Majd a harmadik törlesztési év megkezdésekor a

törlesztés a két évvel korábbi munkabér összege alapján kerül kiszámításra. A futamidő alatt gyakorlatilag bármikor kezdeményezhető az előtörlesztés külön költség nélkül. Az előtörlesztés a tőketartozást csökkenti, így a futamidő rövidül.

A Diákhitel kamata: „A kölcsönszerződés értelmében a folyósított kölcsön összege után ügyleti kamatot számítunk fel. A kamatszámítás az első folyósítás napjától kezdődik, a kamatot a kölcsön visszafizetéséig kell fizetnie. A Diákhitel kamata változó. A kamat mértékét a kormányrendeletben rögzített szabályok szerint határozzuk meg. A 2010. július 1-jétől december 31-ig érvényes kamatláb 8,50%.Az aktuális kamat minden naptári félév első napjától érvényes. A kamatot a naptári félév előtt legalább hét nappal hirdetményként közzé tesszük a Népszabadságban és a Magyar Nemzetben, a honlapunkon, valamint a felsőoktatási intézményekben.” [<http://www.diakhitel.hu/kamat.php>]

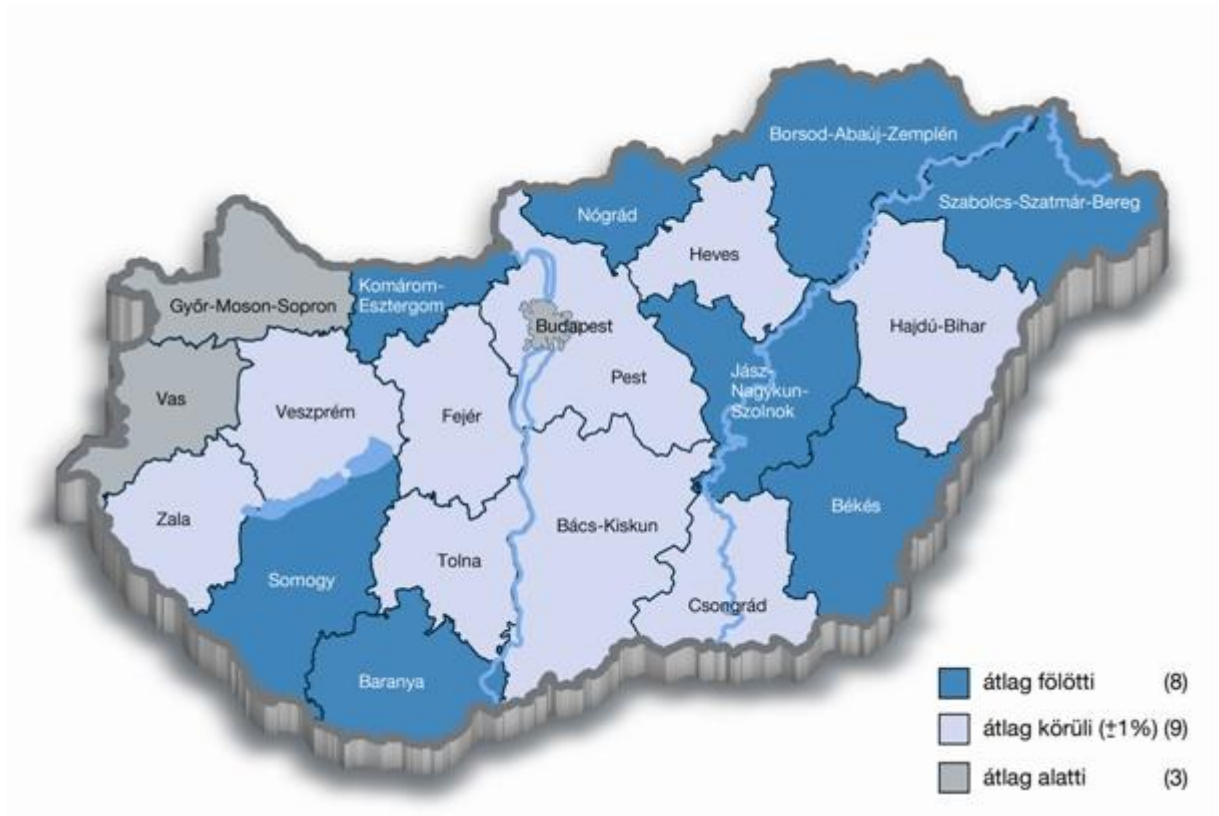
„Az Üzletszabályzat értelmében kötelességünk azonnali hatállyal felmondani a kölcsönszerződést:

- a 2002. december 31. után kötött kölcsönszerződéseknél, ha a lejárt követelések összege eléri vagy meghaladja a kötelező törlesztőrészlet hatszorosát, feltéve, hogy a tartozását a írásbeli felszólításunkban megjelölt határidőben nem teljesíti,
- a 2003. január 1. előtt kötött kölcsönszerződések esetében akkor, ha a hitelfelvevő több mint 12 hónapnyi részletfizetési törlesztéssel adós marad,
- ha jogosulatlanul vette igénybe a Diákhitelt,
- súlyos szerződésszegés esetén.”

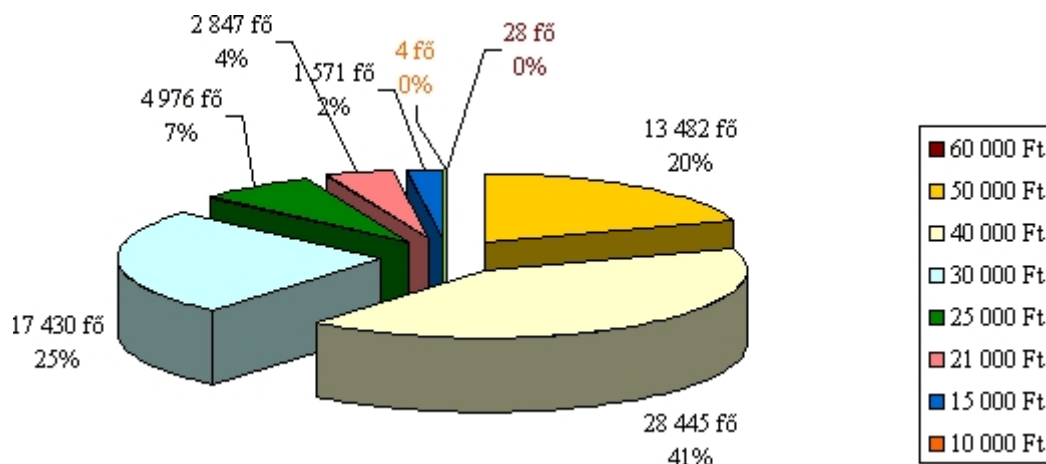
[<http://www.diakhitel.hu/elmulasztas-erd.php?cmsseid=T42e950a1d8d3f1b4d61044a42be804ce8ba49d0eb90391b4538f177161067b8>]

A Diákhitelt felvevők nagy többsége rendszeresen fizeti a törlesztő részleteket. Csupán csak az esetek néhány százalékában fordul elő, hogy az ügyfelek egyáltalán nem kezdik meg a törlesztést. E mögött általában hanyagság áll. Nem fizetés esetén a Diákhitel Központ megpróbálja a kapcsolatot felvenni az adóssal telefonon, illetve levélben. De ez gyakran sikertelen. Hat hónapnyi elmaradás után az APEH behajtása következik.

A következő diagram a hitelfelvevők százalékos arányát mutatja meg megyékre lebontva.

A diákhitel felvevők többsége a havi 40 ezer forintot vesz fel. (2009/2010-es tanév)
 Ahogy az alábbi ábrán láthatjuk az igénylők 41%-a által felvett összeg 40 ezer forint. Ez az államilag finanszírozott hallgatók számára igényelhető maximális összeg. Ennél nagyobb összeget (50 ezer forint) csak a költségtérítéses hallgatók igényelhetnek.

IV.1.2. Folyószámlahitel

„A lakossági bankszámlához kapcsolódó folyószámlahitel átmeneti készpénzzavarok áthidalására szolgáló fogyasztási hiteltermék. A bank által végzett hitelbírálatot követően, a folyószámlahitel szerződésben kikötött, egyedi hitelkeret erejéig a bankszámla túlterhelhető. Jellemzően kezes nélkül igényelhető, fedezetül a bankszámla rendszeres jóváírás tételei szolgálnak. Szabadon, hitelcél megjelölése nélkül, tetszés szerinti ütemezésben felhasználható. Az igénybe vett hitel egyösszegben vagy részletekben is visszafizethető, a törlesztés a jóváírási forgalom folyamatos felhasználásával történik. A hitelkeret a törlesztéssel mindig újratöltődik és a futamidő lejártáig ismételten felhasználható. A hitelnek sok esetben nincs futamideje (legtöbb esetben a futamidő a futamidő végén automatikusan meghosszabbodik), a bank azonban rendszeres időközönként felülvizsgálja a hitelfeltételeknek való megfelelést. A hitel változó kamattal vehető igénybe. A hiteligénylés részletes feltételeit, a hitelkamat és egyéb költség kondíciókat (kezelési költség, hitelbírálati díj, rendelkezésre tartási jutalék, stb.) a hitelintézet üzletszabályzata és hirdetménye tartalmazza.

[http://www.pszaf.hu/fogyasztoknak/hitelek/fogyasztasi_hitelek/folyoszamlahitel.html]

A hitek igényléshez szükséges feltételek:

- 18. éves kor betöltése
- Legalább 1 éves folyamatos munkaviszony

- Rendszeres átutalás a folyószámlára
- A bank által meghatározott minimális jövedelem
- Számlavezetési múlt az adott banknál (nem mindenütt követelmény)

Az igényléshez szükséges dokumentumok:

- személyazonosításra alkalmas irat
- jövedelemigazolás
- egy bármilyen befizetett közüzemi számla
- a szerződés kötését megelőző 3 havi bankszámla kivonat

Az alábbi táblázatban a különböző bankok folyószámlahiteleinek kondícióit láthatjuk:

Folyószámlahitelek kondíciói (2010. november)		
Bank neve	THM	Hitelkeret
Allianz Bank	24,88%	50 000 Ft - 500 000 Ft
Budapest Bank	37,50%*	20 000 Ft - 500 000 Ft
CIB Bank	26,74%	40 000 Ft - 800 000 Ft
	CIBEZZ folyószámlahitel: 24,78%	
	Betétörző folyószámlahitel: 15,99%***	
CitiBank	CitiBlue ügyfeleknek: 25,00%	35 000 Ft - 1 000 000 Ft
	CitiGold ügyfeleknek: 15,00%	
Erste Bank	23,22%-27,61%	50 000 Ft - 1 000 000 Ft
KDB Bank	22,02%	50 000 Ft - 500 000 Ft
	Betét vagy állampapír fedezete mellett: 10,45%	100 000 Ft - 100 000 000 Ft****
K&H Bank	25,60%	30 000 Ft - 500 000 Ft
MKB Bank	21,50%	100 000 Ft - 2 000 000 Ft
Volksbank	31,41%	50 000 Ft - 500 000 Ft
OTP Bank**	25,99-28,66%	30 000 Ft - 1 600 000 Ft
	Ösztöndíj fedezete mellet: 24,71%	5 000 Ft - 20 000 Ft
	Lekötött Ft-betét fedezete mellett: 11,43%-17,13%	200 000 Ft (a betét 90%-áig)
Raiffeisen	24,20%	60 000 Ft - 1 000 000 Ft
	Lekötött forintbetét fedezete mellett: 17,80%	a lekötött betét összegének 95%-a
UniCredit Bank	21,99%	50 000 Ft - 1 000 000 Ft

* Rendelkezésre tartási díj és adminisztrációs díj nélküli konstrukció esetén 51,20%

** számlacsomagtól és kölcsön összegétől függően

*** Betét fedezetes, illetve 2007. december 31-e előtt igényelt, önkéntes nyugdíjpénztári megtakarítással,

**** maximálisan igényelhető hitelkeret összege legfeljebb a biztosíték összegének 80%-a

Forrás: [Pénzcentrum.hu](http://penzcentrum.hu) -gyűjtés

[http://www.bpxv.hu/bkik/index.php?option=com_content&task=view&id=9109&Itemid

=33]

A magyarországi bankok nagy többsége rendelkezik ezzel a hitelszolgáltatással. Különbségek lehetnek az elnevezésekben, és a megfizetendő díjakba. Fontosnak tartom megemlíteni, hogy ha a legkedvezőbb szolgáltatást kívánjuk igénybe venni, ahhoz érdemes jól tájékozódni.

IV. 1. 3. Áruhitel

A fogyasztási kölcsönök egyik legelterjedtebb formája az áruhitel, annak ellenére, hogy ez jár a legnagyobb költséggel. A siker kulcsa abban rejlik, hogy ennek a fajtának nagyon kedvezőek a feltételei. Az áruhitelt a vásárlás helyszínén kell igényelni. Az elbírálás általában nem több mint fél óra. Az igénylő ebben az esetben nem pénzt kap, hanem a megvásárlásra kiválasztott terméket. A kölcsönt már általában minimálbérrel rendelkező ügyfeleknek is megadják. Az efféle szolgáltatást nyújtó bankok napjainkban szerződéseket kötnek a nagyobb áruházláncokkal, annak érdekében, hogy ott helyben igényelhetővé váljanak ezek a hitelek. A bankok az alacsony jövedelmű embereket célozzák. Ezért a reklámban, számos esetben az szerepel, hogy 4-5 ezer forintért megvásárolhatják az adott fogyasztási cikket. Az önerő leggyakrabban a vételár 20%-a, de nem ritka a 0 forintos hitel is. Ilyenkor az egész vételár az igényelt kölcsönből kerül kiegyenlítésre. Véleményem szerint nagy odafigyeléssel kell eljárni mielőtt bárki, igénybe venné ezen szolgáltatások bármelyikét.. Egy akciósan megvásárolt termék sokkal drágább lehet, ha áruhitellel vásároljuk, meg mint egy normál áru termék.

IV.1.4. Személyi kölcsön

A személyi kölcsönök egyik legcsábítóbb előnye, hogy szabad felhasználású. A gyors pénzhez jutás egyik kézenfekvő módja. E hitelek csak rövid és középtávra igényelhetőek. Az esetek többségében fogyasztási cikkek vásárlására költik, vagy ha valamilyen előre nem látható kiadás merül fel. Igényelhető forintban és devizában. Az igényelhető összeg 100 ezer forinttól 5millió forintig terjed. Adóstárs, vagy kezes bevonásával ez a keret

tovább nyújtható. Fontosnak tartom megemlíteni, hogy áruhitel helyett legtöbbször jobban megéri személyi kölcsönt felvenni, mivel olcsóbb.

Különböző bankok által nyújtott személyi kölcsönök euró és forint alapon (összehasonlítás):

300 ezer Ft 24 hónapra				
	HUF		EUR	
	Havi törlesztés (Ft)	THM (%)	Havi törlesztés (Ft)	THM (%)
CIB	15 608 Ft	26,1%	-	-
Erste	16 091 Ft	34,2%	15 919 Ft	32,8%
MKB	15 904 Ft	34,3%	-	-
K&H	16 185 Ft	36,4%	-	-
Raiffeisen	16 373 Ft	36,9%	16 429 Ft	37,3%
OTP	16 947 Ft	38,9%	16 975 Ft	42,0%
Budapest Bank	17 319 Ft	39,2%	-	-

600 ezer Ft 36 hónapra				
	HUF		EUR	
	Havi törlesztés (Ft)	THM (%)	Havi törlesztés (Ft)	THM (%)
CIB	23 007 Ft	25,7%	-	-
Raiffeisen	23 912 Ft	29,0%	24 000 Ft	29,2%
Citibank	24 737 Ft	31,6%	-	-
Erste	23 948 Ft	31,8%	23 207 Ft	28,9%
K&H	24 196 Ft	32,1%	-	-
MKB	23 839 Ft	32,3%	-	-
OTP	24 695 Ft	33,4%	24 243 Ft	33,3%
Budapest Bank	25 307 Ft	33,9%	-	-

Megjegyzés: Erste: munkabéres ügyfél, az igénylés előtt legalább 3 hónapja ide érkezik a munkabére. CIB Bank: új ügylet, „A” adós minősítés. Budapest Bank: Privát kölcsön. Raiffeisen Bank: A törlesztőrészlet a futamidő előrehaladásával csökken.

[<http://ingatlan.net/magazin/2010/08/melyik-bank-ad-gyorsan-keszpenzt-a-valasz-itt/>]

IV.1. 5. Hitelkártyák

A hitelkártya és a bankkártya között az a különbség, hogy a bankkártyához egy bankszámla kapcsolódik, mely fedezetül szolgál a vásárlásokra. Esetlegesen hitelkeret is állhat rendelkezésre. Míg a hitelkártya több mint egy bankkártya. Használatához nem szükséges bankszámla. Nem kell azon pénzt elhelyezni. A bank által rendelkezésre bocsátott hitelkeretet használja az ügyfél, vásárlásra vagy pénzfelvételre a hitelkerete terhére. A hitelkeretet a hitelképesség és a kérelem után határozza meg a bank személyre szabottan. Minden vásárlással csökken a rendelkezésre álló hitelkeret és nő a

visszafizetendő összeg. A keletkezett követeléseket a bank egy technikai számlán tartja nyilván. A visszafizetendő összegről mely tartalmazza az egyéb díjakat és a türelmi idő lejártáról értesíti az adóst. A hitelkártyákat csak hitelkártya elfogadó helyen tudják az ügyfelek használni. A bankok meg szoktak határozni egy kamatmentes periódust. Ha ebben a periódusban visszafizeti az ügyfél az összes tartozását, akkor a bank nem számít fel kamatot. „... a kamatmentes periódus csak abban az esetben áll fenn, ha a felhasznált hitelkeret *teljes* összegét visszafizeti a fizetési türelmi időszak végéig! Amennyiben a felhasznált hitelkeret összegét nem, vagy csak részben teljesíti, a bank a vásárlás időpontjától hitelkamatot számít fel tartozása teljes összegére (tehát a minimum fizetendő összeg megfizetése esetén is!)”

[<http://www.pszaf.hu/fogyasztoknak/bankkartyak/hitelkartyak2/hitelkartyak.html>]

IV.1. 6. Gyorskölcsönök

A gyorskölcsönök szokatlanul nagy népszerűségnek örvendenek hazánkban, annak ellenére, hogy az egyik legkedvezőtlenebb hitelfajta. Az előnye a többi hitelhez képest az, hogy az igénylő szinte azonnal megkapja az igényelt összeget készpénzben. A hitelintézet szinte nem is ellenőrzi a leendő adós hitelképességét. E szolgáltatásoknak a teljes hiteldíj mutatója nagyon magas. Akár a jegybanki alapkamat 10 szeresét is meghaladja. Találkozhatunk 400%-os THM-el is. A PSZÁF rendszeresen ellenőrzi az ilyen hitelt nyújtó bankokat. A legismertebb gyorskölcsönt adó intézmény a Provident. Lényegesnek tartom megjegyezni, hogy ennél a cégnél a törlesztés nem havi, hanem heti lebontásban történik, míg Magyarországon a fizetéseket, illetve nyugdíjakat havonta folyósítják.

IV. 2. Fedezettel bíró hitelek.

A mai gazdasági helyzetben ahhoz, hogy egy fiatal önálló életet kezdjen vagy a szülei anyagi segítségére van utalva, vagy valamilyen hitelt kénytelen felvenni. Sok esetben mindkettő igénybevétele szükséges az úgynevezett nagybetűs élet megkezdéséhez. Ennek egyik elhanyagolhatatlan lépése a lakásvásárlás. Milyen lehetőségek közül választhatnak?

A lakáscélú hitelek két fő csoportra oszthatóak:

- Piaci kamatozású (forint, deviza)
- Államilag támogatott

IV.2.1 Piaci kamatozású hitelek

A piaci kamatozású hiteleket forintban és devizában vehetjük fel. Deviza esetén a pénz nemek lehetnek: svájci frank (CHF), euró (EUR), japán yen (JPY). A felvett hitelt forintban kapjuk meg és forintban is kell törleszteni. A havi törlesztés pontos összegét a törlesztőrészlet meghatározásának napján érvényben lévő aktuális árfolyamhoz kötik. Deviza alapú lakáshitelt árfolyam- és kamat kockázat nélkül fix havi törlesztőrészlettel vehetünk fel svájci frankban és euróban. Ez a hitel elérhető bárkinek. Célja lehet: Új lakás vásárlása, építés, használt lakás vásárlása, bővítés, korszerűsítés, felújítás.

Az államilag támogatott hiteleket jelentősen megszigorították. „2009 júliusától megszűntek a korábbi lakástámogatási formák (szocpol, FOT, megelőlegezett szocpol, köztisztviselői hitel) és a helyükbe lépő kamattámogatás pedig sokak számára elérhetetlen. Ez leginkább a miatt áll fenn, hogy nagyon szigorúak a hitelezési feltételek, mint például csak új lakás vásárlására lehet fordítani, vagy lakásépítésre, ha pedig korszerűsítésről van szó annak 5 millió forint a maximuma” [<http://www.hitelshop.com/Lakasvasarlas-allami-tamogatasa-fiatalok-lakashoz-jutasa>]

IV.2.2. Állami támogatású hitelek

A megszüntetésből kimaradt a fészekrakó támogatás, ugyan az is szigorodott. Az állam az otthont teremteni vágyók részére a kedvezményes lakáshitelt meghagyta. De mielőtt rátérnék ennek bemutatására, néhány érv, hogy miért érdemes államilag támogatott lakáshitelt igénybe venni.

- nincs árfolyam kockázat

- a hitel csak forint alapon vehető fel, ezért nincs árfolyam kockázat
- állami kamattámogatás, a törlesztő részlet függ az eltartott gyermekek számától
- a kamatláb a kamat periódusokon belül fix. A kamat periódusok 1-5 évig terjedhetnek
- a kamatláb alacsonyabb, mint a piaci kamatozású hitelek esetén

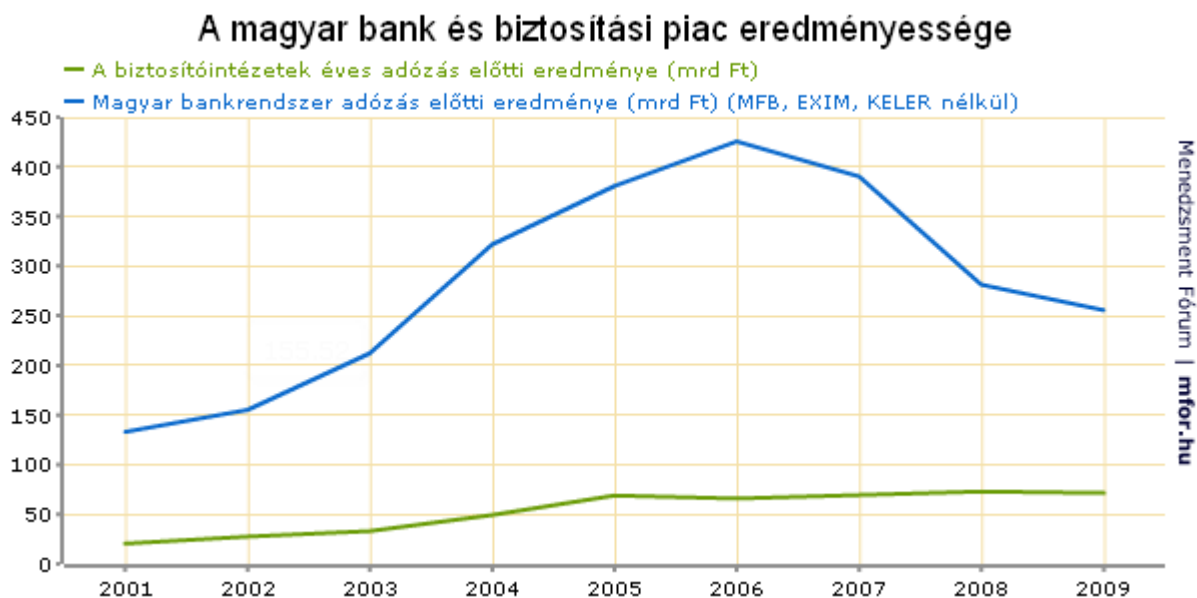
Fészekrakó hitel állami támogatással: A fészekrakó programot a 4/2005. számú Kormányrendelet hívta életre. 35 év alatti házaspárok, élettársak és gyermeküket egyedül nevelők részére, olyan kedvezményes konstrukció kidolgozása az állam részéről, mely lehetővé teszi a lakással és megfelelő megtakarítással nem rendelkezők számára az első lakáshoz jutást. „A kezesség fejében garanciadíjat kell fizetni a hitelfelvételkor, ami a hitelösszeg 2%-a. A kölcsön új, illetve használt lakás vásárlásához egyaránt igényelhető. A garancia lehetővé teszi, hogy a lakás árának vagy az építési költségnek akár a 80-90 százalékára vegyenek fel hitelt a fiatalok. A fővárosi és a megyei jogú városokban megszerzendő ingatlan ára használt lakás esetén maximum 12, új lakásnál 15 millió forint lehet, más településeken pedig 8, illetve 12 millió forint. Forint és deviza alapon is igényelhető. A törvény előírja, hogy a fészekrakó hitelek Teljes Hiteldíj Mutatójának alacsonyabbnak kell lenni, mint az adott bank többi lakáscélú hitele esetén.”

[<http://www.hitelszerviz.hu/feszekrako>]

A bankok a Kormányrendeletnek megfelelő konstrukciókat alakítottak ki, amelyek között nagyon kevés az differencia. A különbségek általában akció ajánlatokat takarnak. Értékbecslési díj, közjegyzői díj elengedése, ingyenes számlavezetés, kamatkedvezmény.

V. Összegzés

Szakdolgozatom célja volt, hogy bemutassam a bankok fejlődésének útját, a 80-as évektől napjainkig. Igyekeztem minden fontosabb állomásról szót ejteni. Látható ez több évtizedet ölel fel. Ezen belül a lakossági hitelezés fajtáiról. A bankreform során alkalmazott változások vezettek oda, hogy a lakosság egyre jobban kezdett megbarátkozni a hitelintézetekkel. Ahogyan megindult a bankok egymással való versengése az ügyfelekért, úgy bővültek szolgáltatásaik és hitelportfóliójuk. Dolgozatom során az általam fontosnak tartott hitelekbe mutattam be, valamint ezek előtt a hitelezés folyamatát illetve feltételrendszerét próbáltam bemutatni civil és banki nézőpontból egyaránt. A bankok igyekeznek minél egyszerűbbé és gyorsabbá tenni az ügyek intézését. Mindemellett egyre univerzálisabbá válnak. Nagyon elterjedt az úgynevezett egy ablakos rendszer. Így az ügyfelek minden ügyet, amelyet el kívánnak intézni, megtehetik ugyanannál az ügyintézőnél. Az ügyfeleknek az idők során igényévé vált, hogy a pénzügyintézetek egyre többféle szolgáltatást tudjanak nyújtani feléjük.

[http://www.mfor.hu/cikkek/Bankarkepzo_a_kamat_jutalek_bevetel_adoalap_normativa_bb_lenne.html]

Ahogyan a fenti ábrán is látható az utóbbi években a magyar bankpiac eredménye erőteljesen csökken. Ennek fő oka a gazdasági válság, háztartások eladósodottsága, a

csökkenő jövedelmek, lassuló gazdasági növekedés. Ez a válság mindenkit érint az országban.

A manapság igényelhető banki hitelek rendkívül összetettek. Igénylésüket jól át kell gondolni, mivel hosszútávra befolyásolja az adós életét, anyagi helyzetét. Felelőtlenül semmiképp nem szabad beleugrani olyan hitelekbe, amelyek az egyén vagy a család anyagi forrásait nagymértékben lekötik. Érdemes számolni az előre nem látható kockázatokkal. Ilyen lehet például a munkahely elvesztése. Az ilyen nem várt események kilátástalanságba sodorják az adóst.

Irodalomjegyzék:

Nyomtatott Irodalom:

1. Dr. Sóvágó Lajos: Hitelbírálat, UNIÓ Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft., Budapest, 2001
2. Gyulaffy Béláné dr.: Lakossági bankügyletek ismeretei, Dunaújvárosi Főiskola Kiadó Hivatala, Dunaújváros, 2005.
3. Fülöp Gyula: Kisvállalati Gazdálkodás, AULA, Budapest, 2004.
4. Botos Katalin: Elvesz(t)ett illúziók. A magyar bankrendszer helyzete és távlatai, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1996.
5. Meir Kohn: Bank- és pénzügyek, pénzügyi piacok. Osiris Kiadó – Nemzetközi Bankárképző, Budapest, 2003.

Elektronikus irodalom:

6. <http://www.ursprungjanos.hu/bankrendszer.pdf>
7. www.complex.hu/kzldat/t9100069.htm/t9100069.htm
8. <http://www.vg.hu/velemeney/publicisztika/a-devizahitel-illuzioja-321096>
9. <http://c-r-m.blog.hu/2009/12/04/xsell#more1573248>
10. www.bankweb.hu/index.php?betolt=135
11. www.bankhitelek.info/hitelbiralat
12. www.jelzaloghitel.hitel.co.hu/az-elotorlesztes-tipusai/
13. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0600086.KOR
14. <http://www.diakhitel.hu/ki-veheti-fel.php>
15. http://www.privatbankar.hu/cikk/hircentrum/rekordokat_dontoget_a_diakhitel_kozpont_38467
16. <http://www.diakhitel.hu/kamat.php>
17. <http://www.diakhitel.hu/elmulasztas-erd.php?cmsseid=T42e950a1d8d3f1b4d61044a42be804ce8ba49d0eb90391b4538f177161067b8>

18. http://www.pszaf.hu/fogyasztoknak/hitelek/fogyasztasi_hitelek/folyoszamlahitel.html
19. http://www.bpxv.hu/bkik/index.php?option=com_content&task=view&id=9109&Itemid=33
20. <http://ingatlan.net/magazin/2010/08/melyik-bank-ad-gyorsan-keszpenzt-a-valasz-itt/>
21. <http://www.pszaf.hu/fogyasztoknak/bankkartyak/hitelkartyak2/hitelkartyak.html>
22. <http://www.hitelshop.com/Lakasvasarlas-allami-tamogatasa-fiatalok-lakashoz-jutasa>
23. <http://www.hitelszerviz.hu/feszekrako>